

سود یا زیان ناشی از فروش دارایی ثابت

در زمان فروش دارایی ثابت، تفاوت بین خالص ارزش فروش و ارزش دفتری آن سود یا زیان برای شرکت است، در صورتی که خالص ارزش فروش بیشتر از ارزش دفتری باشد، شرکت سود ناشی از فروش کسب می‌کند و در صورتی که خالص ارزش فروش از ارزش دفتری کمتر باشد، شرکت متحمل زیان می‌شود. ارزش دفتری دارایی ثابت - خالص ارزش فروش = سود یا زیان فروش دارایی ثابت

خالص ارزش فروش عبارت است از بهای فروش پس از کسر مخارج برآوردی تکمیل؛ بازاریابی و فروش

نکته

مثال:

شرکت «آبدانان» در ابتدای سال ۱۳۹۵ برای خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال اقدام کرد، در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ شرکت تصمیم می‌گیرد که وسیله نقلیه مذکور را به صورت نقدی به فروش رساند. یادآوری می‌شود براساس ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم نرخ هزینه استهلاک دارایی مذکور ۶ سال به روش خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است.

مطلوب است:

- الف) صدور سند حسابداری خرید دارایی ثابت
ب) صدور سند حسابداری هزینه استهلاک
ج) صدور سند حسابداری خروج دارایی ثابت از دفاتر با فرض
- ۱ قیمت فروش دارایی ثابت ۹۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال است،
 - ۲ قیمت فروش دارایی ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال است،
 - ۳ قیمت فروش دارایی ثابت ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال است،
- ثبت حسابداری خرید دارایی ثابت به شرح زیر صادر خواهد شد.

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره سند:	
تعداد ضمائم:		سند حسابداری		تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۱/۰۱	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		وسایط نقلیه		۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد			۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و هشتاد میلیون ریال				۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: خرید یک دستگاه خودرو					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

هزینه استهلاک دارایی ثابت به شرح زیر محاسبه می‌شود.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت} = \frac{\text{ارزش اسقاط} - \text{بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} \times \frac{\text{تعداد سال}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰}{۶} \times \frac{۶}{۱۲} = ۱۵'۰۰۰'۰۰۰$$

تا انتهای شهریور ۱۳۹۵ =

صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

بنابراین ثبت هزینه استهلاک تا زمان فروش (پایان شهریورماه)، به شرح زیر صادر می‌گردد.

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه		۱۵'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه			۱۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: پانزده میلیون ریال				۱۵'۰۰۰'۰۰۰	۱۵'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک شش ماهه اول ۱۳۹۵					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

پس از ثبت هزینه استهلاک دارایی ثابت و مانده‌گیری حساب استهلاک انباشته، ثبت فروش دارایی ثابت به شرح زیر است؛
سند حسابداری فروش به مبلغ ۹۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال:

$$۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ = \text{ارزش دفتری وسیله نقلیه}$$

$$(۷۵'۰۰۰'۰۰۰) = ۹۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = \text{سود (زیان) فروش}$$

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد		۹۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۱۵'۰۰۰'۰۰۰	
		زیان ناشی از فروش وسایط نقلیه		۷۵'۰۰۰'۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و هشتاد میلیون ریال				۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: فروش دارایی ثابت از شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری فروش به مبلغ ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال:

$$\text{سود (زیان) فروش} = ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۰$$

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری فروش به مبلغ ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال:

$$\text{سود (زیان) فروش} = ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ - ۱۶۵'۰۰۰'۰۰۰ = ۱۵'۰۰۰'۰۰۰$$

شماره سند:		شرکت آبدانان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۰۶/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «بدره» در ابتدای سال ۱۳۹۳ برای خرید ماشین آلاتی جهت اجرای عملیات خود به مبلغ ۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال اقدام کرد. پس از استفاده از دارایی مذکور در طی سه سال، در انتهای سال ۱۳۹۵ شرکت مذکور ماشین آلات را به مبلغ ۱۲٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به فروش رساند. مدیریت شرکت اعتقاد دارد که فروش دارایی ثابت برای شرکت ۲٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال سود داشته است در حالی که حسابدار شرکت اعتقاد دارد که این مبلغ اشتباه است. به نظر شما:

الف) علت تفاوت دیدگاه حسابدار با مدیر شرکت چیست؟

ب) شما به عنوان شخصی مستقل نظر کدام یک را تأیید می‌کنید؟ چرا؟

ج) آیا با اطلاعات گفته شده می‌توان گفت حسابدار چه مبلغی را به عنوان سود فروش دارایی تلقی می‌کند؟

د) برای ثبت حسابداری فروش مذکور، به چه اطلاعات دیگری نیاز است؟ بحث کنید.

کار عملی ۱

شرکت «کاشان» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۰ به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه به بهای تمام شده ۲۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال اقدام کرد، استهلاک وسیله مذکور بر مبنای روش نزولی با نرخ ۲۵ درصد است، در صورتی که شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ قصد فروش دارایی مذکور را به مبلغ ۲۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نسیه داشته باشد،

مطلوب است:

الف) محاسبه سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت؛

ب) صدور سند حسابداری فروش دارایی ثابت.

شماره سند:			شرکت کاشان		شماره سند:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۳۱			سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تعداد ضمامم:						
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار	
جمع :						
شرح سند : فروش وسیله نقلیه						
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:		

کار عملی ۲

شرکت «لاهیجان» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین‌آلات تولیدی به بهای تمام شده ۱۲۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال نمود، استهلاک ماشین‌آلات مذکور ۵ ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید صفر است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ شرکت اقدام به فروش ماشین‌آلات مذکور نمود. مطلوب است:

صدور سند حسابداری فروش دارایی با هر یک از مفروضات زیر:

- الف) شرکت مبلغ ۵٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال بابت حمل ماشین‌آلات فروش رفته تا محل خریدار پرداخت نمود و ماشین‌آلات مذکور را به مبلغ ۲۸٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نقدی فروخت.
- ب) ماشین‌آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۳٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.
- ج) ماشین‌آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۶٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.
- د) ماشین‌آلات مذکور در محل کارخانه به مبلغ ۱۷٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال به صورت نقدی به فروش رفت.

فعالیت

در بعضی مواقع شرکت‌ها اقدام به اهدای دارایی ثابت می‌کنند؛ دلایل آن را ذکر کنید.

اهدای دارایی ثابت:

اهدای دارایی یعنی واگذاری کلیه منافع آتی یک دارایی به اشخاص ثالث، بدون دریافت هرگونه ما به‌ازایی در قبال آن. خروج دارایی ثابت در قبال اهدا، نیازمند تصویب توسط مقامات مسئول شرکت است. در زمان اهدای دارایی پس از دریافت مصوبات مورد نیاز، حسابدار اقدام به صدور سند حسابداری می‌کند. هزینه اهدای معادل ارزش منصفانه دارایی ثابت در زمان اهداست، در صورتی که در زمان اهدا، ارزش منصفانه دارایی ثابت بیش از ارزش دفتری آن باشد، سود شناسایی می‌شود و در صورتی که ارزش منصفانه دارایی ثابت، از ارزش دفتری آن کمتر باشد، زیان شناسایی می‌شود.

مثال:

شرکت «تبریز» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ یک واحد آپارتمان اداری اسکلت فلزی به مبلغ ۲۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال خریداری کرد، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۳۰ شرکت واحد آپارتمان مذکور را به بنیاد خیریه اهدا کرد. طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم، روش استهلاک ساختمان اداری اسکلت فلزی ۲۵ ساله، خط مستقیم است و ارزش اسقاط آپارتمان اداری در پایان عمر مفید، صفر در نظر گرفته می‌شود. با توجه به اینکه ارزش منصفانه واحد آپارتمان مذکور در تاریخ اهدا به مبلغ ۲۲۰٬۰۰۰٬۰۰۰ ریال است، ثبت حسابداری اهدای دارایی ثابت به شرح زیر در دفاتر صادر می‌گردد.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۵} = \frac{\text{ارزش اسقاط - بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} = \frac{۲۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ - ۰}{۲۵} = ۸٬۴۰۰٬۰۰۰$$

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۶ تا تاریخ اهدا} = \frac{۲۱۰٬۰۰۰٬۰۰۰ - ۰}{۲۵} \times \frac{۷}{۱۲} = ۴٬۹۰۰٬۰۰۰$$

صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

$۱۳۳۰۰۰۰۰۰ = ۴۹۰۰۰۰۰۰ + ۸۴۰۰۰۰۰۰ =$ استهلاک انباشته تا تاریخ اهدا

$۱۹۶۷۰۰۰۰۰۰ = ۱۳۳۰۰۰۰۰۰ - ۲۱۰۰۰۰۰۰۰۰ =$ ارزش دفتری آپارتمان

$۲۳۳۰۰۰۰۰۰۰ = ۱۹۶۷۰۰۰۰۰۰ - ۲۲۰۰۰۰۰۰۰۰ =$ سود یا زیان ناشی از اهدا

شماره سند:		شرکت تبریز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۷/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضامائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه اهدا		۲۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته ساختمان اداری		۱۳۳'۰۰۰'۰۰۰	
		سود اهدا ساختمان اداری			۲۳۳'۰۰۰'۰۰۰
		ساختمان اداری			۲۱۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و سی و سه میلیون و سیصد هزار ریال				۲۳۳'۳۰۰'۰۰۰	۲۳۳'۳۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت اهدا دارایی ثابت به بنیاد خیریه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۳

شرکت تولیدی «تهران» که در زمینه تولید محصولات قندی فعالیت دارد، در تاریخ ۱۳۸۸/۰۱/۰۱ جهت خرید ماشین آلات تولیدی به بهای تمام شده به مبلغ ۱۴۰۰۰۰۰۰۰ ریال اقدام کرد. طبق ماده ۱۴۹ اصلاحی قانون مالیات‌های مستقیم، ماشین آلات مذکور باید با عمر مفید ده سال و روش خط مستقیم مستهلک شود، همچنین ارزش اسقاط ماشین آلات در پایان عمر مفید، صفر است. به دلیل پایین آمدن کیفیت محصولات تولیدی، مدیریت شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۳۱ اقدام به برکناری ماشین آلات مذکور کرد. شرکت، ماشین آلات مذکور را به صورت رایگان به شرکتی دیگر واگذار کرد.

مطلوب است:

محاسبه سود و زیان خروج دارایی ثابت از شرکت و صدور سند حسابداری اهدای دارایی ثابت با فرض اینکه:

الف) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال باشد

ب) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۲۱۰۰۰۰۰۰ ریال باشد

پ) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهدا ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال باشد

الف) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهداء ۱۵۰۰۰۰۰۰ ریال باشد.

شماره سند:		شرکت تهران		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهداء ۲۱۰۰۰۰۰۰ ریال باشد.

شماره سند:		شرکت تهران		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

پ) ارزش منصفانه ماشین آلات مذکور در تاریخ اهداء ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال باشد.

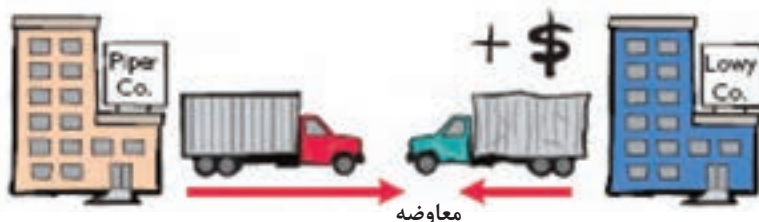
شماره سند:		شرکت تهران		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۴

شرکت بازرگانی «کرمانشاه» به عنوان توزیع کننده لبنیات در سطح شهر کرمانشاه فعال است، در تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ شرکت کرمانشاه اقدام به اهداء یک دستگاه کامیون نمود که بهای تمام شده و استهلاک انباشته آن در تاریخ اهداء به ترتیب ۴۰۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال و ۲۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال بوده است. **مطلوب است:**

صدور سند حسابداری با توجه به هر یک از مفروضات زیر:
الف) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۸۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است
ب) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۵۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است
ج) ارزش منصفانه کامیون در تاریخ اهدا ۱۲۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال است.

معاوضه دارایی‌ها

تجهیزات موجود با تجهیزات شرکت دیگری معاوضه می‌شود.

در بعضی مواقع شرکت‌ها ممکن است با توجه به شرایطی خاص اقدام به معاوضه دارایی‌های خود کنند. براساس استانداردهای حسابداری، معاوضه دارایی‌های ثابت مشهود بر مبنای ارزش منصفانه دارایی واگذار شده یا ارزش منصفانه دارایی تحصیل شده، هر کدام که با وضوح بیشتری قابل تعیین است، ملاک قرار می‌گیرد. در شرایط معاوضه، حسابدار شرکت باید پس از جمع‌آوری مستندات مربوط به معاوضه، موارد زیر را انجام دهد:

الف) محاسبه و ثبت هزینه استهلاک از ابتدای سال تا تاریخ معاوضه؛

ب) بهنگام نمودن حساب استهلاک انباشته و ارزش دفتری دارایی تا تاریخ معاوضه؛

پ) شناسایی سود (زیان) ناشی از معاوضه در صورت وجود؛

ارزش دفتری دارایی واگذار شده - ارزش منصفانه دارایی واگذار شده = سود یا زیان معاوضه

ت) محاسبه ارزش دارایی تحصیل شده؛

سرک پرداختی + ارزش منصفانه دارایی واگذار شده = ارزش دارایی جدید
سرک دریافتی -

ث) ثبت معاوضه دارایی به شرح زیر:
حالت اول : معاوضه منجر به سود شود و شرکت سرک نقدی دریافت کند.

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		موجودی نقد		xxx	
		سود ناشی از معاوضه			xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

حالت دوم: معاوضه منجر به سود شود و شرکت سرک نقدی پرداخت کند.

شماره سند: تاریخ سند:			شرکت	شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		موجودی نقد			xxx
		سود ناشی از معاوضه			xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

حالت سوم: معاوضه منجر به زیان شود و شرکت سرک نقدی دریافت کند.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		موجودی نقد		xxx	
		زیان ناشی از معاوضه		xxx	
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

حالت چهارم: معاوضه منجر به زیان شود و شرکت سرک نقدی پرداخت کند.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی تحصیل شده (ارزش منصفانه)		xxx	
		استهلاک انباشته دارایی واگذار شده		xxx	
		زیان ناشی از معاوضه		xxx	
		موجودی نقد			xxx
		دارایی واگذار شده (بهای تمام شده)			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

مثال :

شرکت «اصفهان» اقدام به معاوضه یک قطعه زمین به ارزش دفتری ۷۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ارزش منصفانه ۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال در ازای یک واحد آپارتمان متعلق به شرکت «کاشان» به بهای تمام شده ۹۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و استهلاك انباشته ۱۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال کرد. ارزش منصفانه آپارتمان در بازار مشخص نیست و مبلغ ۴۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال وجه نقد در زمان معاوضه از طرف شرکت اصفهان به شرکت کاشان پرداخت شده است،

مطلوب است:

صدور اسناد حسابداری برای شرکت اصفهان و کاشان

الف) اصفهان

شماره سند:		شرکت اصفهان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		ساختمان		۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
		زمین			۷۰'۰۰۰'۰۰۰
		موجودی نقد			۴۰'۰۰۰'۰۰۰
		سود ناشی از معاوضه دارایی			۳۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع : یک صد و چهل میلیون ریال				۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند : صدور سند حسابداری معاوضه در دفاتر اصفهان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) کاشان

شماره سند:		شرکت کاشان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند:		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		زمین		۱۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
		موجودی نقد		۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
		سود ناشی از معاوضه			۶۰'۰۰۰'۰۰۰
		ساختمان			۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و چهل میلیون ریال				۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۴۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: صدور سند حسابداری معاوضه در دفاتر کاشان					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۷

اطلاعات مربوط به جدول زیر را تکمیل کنید.

شرح	مبلغ	مبلغ	مبلغ	مبلغ
ارزش منصفانه دارایی تحصیل شده	۱۴'۰۰۰'۰۰۰	؟	۱۲'۰۰۰'۰۰۰	مشخص نیست
ارزش منصفانه دارایی واگذار شده	۱۱'۰۰۰'۰۰۰	۹'۰۰۰'۰۰۰	؟	مشخص نیست
ارزش دفتری دارایی واگذار شده	؟	۷'۰۰۰'۰۰۰	۸'۰۰۰'۰۰۰	۱۴'۰۰۰'۰۰۰
سرک نقدی دریافتی	؟	-	۱'۵۰۰'۰۰۰	۲'۵۰۰'۰۰۰
سرک نقدی پرداختی	؟	۱'۰۰۰'۰۰۰	-	-
سود و زیان معاوضه	۲'۰۰۰'۰۰۰	؟	؟	؟
مبنای ثبت دارایی تحصیل شده	؟	؟	؟	؟

کار عملی ۸

اطلاعات زیر مربوط به معاملات شرکت «بیجار» در مورد یکی از دارایی‌های ثابت آن است. قیمت تمام شده ماشین آلات ۲۸'۸۰۰'۰۰۰ ریال و استهلاک انباشته آن تا تاریخ ۱۳۹۵/۱۲/۲۹ معادل

۹۰۲۰۰۰۰۰۰ ریال است. شرکت، این دارایی را در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۰۱ با ساختمانی معاوضه کرد. چنانچه ارزش منصفانه ماشین‌آلات معادل ۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال باشد و شرکت در این معامله معادل ۱۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نیز دریافت کرده باشد و روش استهلاك ماشین‌آلات نزولی با نرخ ۱۲ درصد باشد.

مطلوب است:

(الف) ثبت استهلاك دارایی خارج شده در سال ۱۳۹۶ (ب) ثبت معاوضه دارایی در ۱۳۹۶/۱۰/۰۱

کار عملی ۹

شرکت تولیدی «مشهد» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه ماشین‌آلات بافندگی به بهای تمام شده ۳۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود، عمر مفید ماشین‌آلات مذکور ۶ سال و روش استهلاك خط مستقیم و ارزش اسقاط آن در پایان عمر مفید، صفر است. با توجه به افزایش حجم عملیات، در تاریخ ۱۳۹۵/۰۶/۳۱ شرکت اقدام به معاوضه ماشین‌آلات مذکور با ماشین‌آلات جدیدی متعلق به شرکت «گیلان» به ارزش منصفانه ۴۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال نمود.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت مشهد با هر یک از مفروضات زیر،

(الف) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

(ب) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۱۷۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

(ج) شرکت مشهد از بابت معاوضه مبلغ ۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال به شرکت گیلان پرداخت نماید.

کار عملی ۱۰

شرکت تولیدی «کیش» مالک یک دستگاه وانت با ظرفیت حمل شش تن است، با توجه به کاهش حجم عملیات، شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۲/۲۰ اقدام به معاوضه وانت مذکور با یک دستگاه وانت متعلق به شرکت «قشم» با ظرفیت حمل دو تن نمود، بهای تمام شده و استهلاك انباشته وانت متعلق به شرکت «کیش» در تاریخ معاوضه به ترتیب ۶۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال و ۳۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری در دفاتر شرکت کیش با فرض اینکه:

(الف) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۹۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

(ب) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۷۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

(ج) ارزش منصفانه وانت تحصیل شده ۴۲۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال بوده و شرکت از بابت معاوضه ۱۵۰۰۰۰۰۰۰۰۰۰ ریال پرداخت نماید.

(د) ارزش منصفانه دارایی‌های معاوضه شده در تاریخ معاوضه مشخص نیست و هیچگونه وجهی از بابت معاوضه رد و بدل نشده است.

دلایل از بین رفتن دارایی ثابت شرکت را بیان کنید.

فعالیت

ارزشیابی

ردیف	شاخص‌های مورد ارزیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آنها				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	توانایی محاسبه سود و زیان ناشی از فروش و اهدای دارایی ثابت				
۷	توانایی صدور سند حسابداری اهدا و فروش دارایی ثابت				
۸	توانایی تعریف ارزش منصفانه و خالص ارزش فروش دارایی ثابت				
۹	توانایی محاسبه سود و زیان ناشی از معاوضه دارایی ثابت				
۱۰	توانایی صدور سند حسابداری معاوضه دارایی‌ها در شرایط مختلف				

حوادث غیر مترقبه

خروج دارایی‌های شرکت به دلیل حوادث می‌تواند منشاء طبیعی (زلزله، سیل، طوفان و ...) یا انسانی (سرقت، آتش‌سوزی، تسامح در نگهداری و...) داشته باشد. در این بخش ثبت عملیات مربوط به خروج دارایی‌های ثابت بر اثر حوادث را در دو حالت زیر بررسی می‌شود:

الف) دارایی‌های ثابت بیمه نشده باشد

در این حالت مراحل زیر انجام می‌گیرد:

- ۱ محاسبه و ثبت هزینه استهلاک تا تاریخ حادثه؛
- ۲ محاسبه استهلاک انباشته و ارزش دفتری تا تاریخ حادثه؛
- ۳ شناسایی زیان معادل ارزش دفتری؛
- ۴ ثبت خروج دارایی به صورت زیر.

شماره سند: تاریخ سند:		شرکت سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمام:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته		xxx	
		زیان ناشی از حادثه		xxx	
		دارایی ثابت			xxx
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأییدکننده:		تصویب کننده:	

ب) دارایی ثابت بیمه شده باشد

در این حالت مراحل زیر انجام می‌شود:

- ۱ محاسبه و ثبت هزینه استهلاک تا تاریخ حادثه؛
- ۲ محاسبه استهلاک انباشته و ارزش دفتری تا تاریخ حادثه؛
- ۳ شناسایی و ایجاد طلب از شرکت بیمه معادل ارزش دفتری؛
- ۴ ثبت حذف دارایی حادثه دیده به صورت صفحه بعد.

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		شرکت		سند حسابداری	
تاریخ سند: ...		تعداد ضمامم:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار		
		استهلاک انباشته		xxx			
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه		xxx			
		دارایی ثابت			xxx		
جمع:				xxx	xxx		
شرح سند:							
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:			

۵ دریافت خسارت از اداره بیمه و شناسایی سود و زیان به شرح زیر.
با فرض شناسایی سود (دریافت مبلغی بیشتر از ارزش دفتری)

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		شرکت		سند حسابداری	
تاریخ سند: ...		تعداد ضمامم:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار		
		بانک		xxx			
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه			xxx		
		سود ناشی از حادثه			xxx		
جمع:				xxx	xxx		
شرح سند:							
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:			

با فرض شناسایی زیان (دریافت مبلغی کمتر از ارزش دفتری)

شماره سند:		شماره صفحه دفتر روزنامه:		شرکت		سند حسابداری	
تاریخ سند: ...		تعداد ضمامم:					
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار		
		بانک		xxx			
		زیان ناشی از حادثه		xxx			
		سایر حسابهای دریافتی - شرکت بیمه			xxx		
جمع:				xxx	xxx		
شرح سند:							
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:			

الف) سوانح طبیعی:

در زمان وقوع سوانح طبیعی فهرست دارایی‌های ثابت از بین رفته توسط امین اموال تهیه می‌شود و در قالب یک صورت جلسه، پس از تأیید و امضا توسط مقامات مجاز مسئول، مبلغ دفتری آنها به حساب سود و زیان دوره منتقل می‌گردد و بهای تمام شده و استهلاک انباشته اموال و دارایی‌های ثابت که سوانح طبیعی موجب از بین رفتن آنها شده است، از دفاتر شرکت خارج می‌شود. این دارایی‌ها اگر دارای بیمه باشند، زیان شناسایی شده از بابت وقوع سوانح طبیعی معادل ارزش دفتری، منهای هر گونه وجه قابل دریافت از اداره بیمه است.

فعالیت

شرکت «دره شهر» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۵/۱۰ اقدام به خرید یک باب ساختمان اداری با سازه آجری به صورت نقدی به مبلغ ۱۳۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ آپارتمان مذکور بر اثر زلزله تخریب شد. با توجه به اینکه نرخ هزینه استهلاک، طبق قانون مالیات‌های مستقیم برای ساختمان مذکور ۱۵ ساله، خط مستقیم است و ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید، صفر در نظر گرفته شده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری طبق هر یک از مفروضات زیر:

فرض ۱: ساختمان شرکت، بیمه نباشد.

فرض ۲: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

فرض ۳: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

جواب فرض ۱: با توجه به اینکه ساختمان اداری در طی تیرماه خریداری شده است، هزینه استهلاک ساختمان اداری مذکور از ابتدای مردادماه محاسبه می‌شود؛ بنابراین استهلاک انباشته ساختمان اداری تا تاریخ ۹۶/۹/۳۰ به شرح زیر محاسبه می‌شود.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۵} = \frac{۱۳۵'۰۰۰'۰۰۰}{۱۵} \times \frac{۷}{۱۲} = ۵'۲۵۰'۰۰۰$$

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۶ تا تاریخ زلزله} = \frac{۱۳۵'۰۰۰'۰۰۰}{۱۵} \times \frac{۹}{۱۲} = ۶'۷۵۰'۰۰۰$$

$$\text{استهلاک انباشته تا تاریخ زلزله} = ۵'۲۵۰'۰۰۰ + ۶'۷۵۰'۰۰۰ = ۱۲'۰۰۰'۰۰۰$$

۱ ساختمان شرکت، بیمه نباشد

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته ساختمان اداری		۱۲'۰۰۰'۰۰۰	
		زیان ناشی از زلزله		۱۲۳'۰۰۰'۰۰۰	
		دارایی ثابت - ساختمان اداری			۱۳۵'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و سی و پنج میلیون ریال					
شرح سند: بابت تخریب دارایی ثابت از بابت سوانح طبیعی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب فرض ۲: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

بابت دریافت از اداره بیمه

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب فرض ۳: ساختمان بیمه باشد و شرکت در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۱۲۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال از بیمه دریافت کند.

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمام:م	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأییدکننده:		تصویب کننده:	

بابت دریافت از اداره بیمه

شماره سند:		شرکت دره شهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمام:م	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأییدکننده:		تصویب کننده:	

معمولاً شرکت‌ها با وقوع آتش‌سوزی متحمل زیان می‌شوند. آیا آتش‌سوزی اموال ممکن است موجب ایجاد سود برای شرکت گردد؟

فعالیت

ب) آتش‌سوزی

در زمان وقوع آتش‌سوزی، امین اموال مکلف است فهرست دارایی‌های از بین رفته را در قالب یک صورت جلسه به تأیید و امضای مسئولین و مقامات مجاز برساند. پس از تأیید صورت جلسه مذکور، حسابدار موظف است بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی‌های مذکور را از دفاتر خارج نماید. در صورتی که دارایی‌های از بین رفته فاقد پوشش بیمه‌ای باشند، ارزش دفتری آنها به‌عنوان زیان ناشی از آتش‌سوزی در دفاتر ثبت می‌گردد و در صورتی که دارایی‌های از بین رفته دارای پوشش بیمه‌ای باشند، به‌میزان ارزش دفتری، پس از

کسر هرگونه وجه قابل دریافت از اداره بیمه به عنوان سود یا زیان ناشی از آتش سوزی دارایی ثابت در دفاتر ثبت می گردد. مقامات مجاز شرکت در صورتی اقدام به امضای صورت جلسه آتش سوزی اموال و دارایی های ثابت شرکت می کنند که مطمئن شوند آتش سوزی مذکور اتفاقی بوده است، در صورتی که آتش سوزی عمدی اتفاق بیفتد شرکت هم نسبت به شناسایی مسئولین ایجاد خسارت کرده و هم نسبت به دریافت وجه مربوط به خسارت وارده اقدام می کند.

مثال:

شرکت «زاهدان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه خودرو به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ خودرو دچار آتش سوزی شد. با توجه به اینکه روش استهلاک وسایل نقلیه طبق قانون مالیات های مستقیم ده ساله، خط مستقیم است، همچنین ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید صفر است.

مطلوب است:

ثبت حسابداری رویداد مذکور با فرض اینکه:

الف) خودرو بیمه نباشد؛

ب) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند؛

پ) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۱،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند؛

ت) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۰۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

جواب الف) خودرو بیمه نباشد.

$$\text{هزینه استهلاک دارایی ثابت در سال ۱۳۹۶} = \frac{۲۴۰،۰۰۰،۰۰۰}{۱۰} \times \frac{۵}{۱۲} = ۱۰،۰۰۰،۰۰۰$$

شماره سند:			شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰			سند حسابداری		تعداد ضمام:
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۱۰،۰۰۰،۰۰۰	
		زیان ناشی از آتش سوزی وسایط نقلیه		۲۳۰،۰۰۰،۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۲۴۰،۰۰۰،۰۰۰
جمع: دویست و چهار میلیون ریال					
شرح سند: بابت آتش سوزی وسیله نقلیه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب ب) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

سند حسابداری آتش سوزی وسایل نقلیه

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حسابهای دریافتنی - اداره بیمه		۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایل نقلیه		۱۰'۰۰۰'۰۰۰	
		وسایل نقلیه			۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و چهل میلیون ریال				۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت آتش سوزی وسیله نقلیه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		موجودی نقد		۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰	
		سایر حسابهای دریافتنی - اداره بیمه			۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و سی میلیون ریال				۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۳۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت دریافت وجه از اداره بیمه					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

صدور اسناد کنارگذاری و فروش دارایی ثابت

جواب پ) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۳۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز کند.

سند حسابداری آتش سوزی وسایل نقلیه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند:		شرکت زاهدان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

جواب ت) خودرو بیمه باشد و اداره بیمه در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۳۰ مبلغ ۲۰۵'۰۰۰'۰۰۰ ریال در وجه شرکت واریز نماید.

سند حسابداری آتشسوزی وسایل نقلیه

شماره سند: تاریخ سند : ۱۳۹۶/۰۹/۳۰		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

سند حسابداری دریافت وجه از اداره بیمه

شماره سند: تاریخ سند : ۱۳۹۶/۱۰/۳۰		شرکت زاهدان سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
جمع:					
شرح سند:					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۱۱

شرکت تولیدی «کرمان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۱/۰۱ یک دستگاه کمپرسور به بهای تمام شده ۴۵،۰۰۰،۰۰۰ ریال خرید و ۳،۰۰۰،۰۰۰ ریال بابت هزینه حمل آن پرداخت نمود. عمر مفید کمپرسور ۵ سال و روش محاسبه استهلاک مجموع سنوات است. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۹/۳۰ بر اثر اتصال برق دستگاه مذکور دچار آتش‌سوزی شد و به کلی از بین رفت.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری با فرض:

الف) دستگاه کمپرسور بیمه نباشد.

ب) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۲،۰۰۰،۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

ج) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۶،۰۰۰،۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

د) دستگاه کمپرسور بیمه باشد و در تاریخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۵ مبلغ ۳۹،۰۰۰،۰۰۰ ریال از اداره بیمه دریافت شود.

ج) سرقت:

در مورد سرقت یا مفقود شدن دارایی، استفاده کننده از آن مکلف است به محض اطلاع، موضوع را با ذکر زمان وقوع سرقت، تعداد و مشخصات اموال مفقود شده، به مدیریت اطلاع دهد، مدیریت پس از بررسی موضوع از طریق حراست شرکت، در صورتی که مطمئن شود اموال مفقود شده پیدا نخواهد شد و مسئولین مربوطه در این خصوص هیچ سوءنیتی نداشته‌اند؛ به امین اموال دستور خواهد داد که صورت جلسه سرقت دارایی‌های شرکت را تنظیم نماید، پس از تنظیم و تصویب صورت جلسه سرقت دارایی‌های ثابت شرکت توسط مقامات مجاز، حسابدار شرکت اقدام به صدور سند حسابداری جهت خروج بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی‌های ثابت مفقود شده اقدام می‌کند. در صورت نبودن پوشش بیمه‌ای دارایی‌های ثابت مفقود شده، زیان مفقود شدن دارایی‌های ثابت به میزان ارزش دفتری دارایی‌های مفقود شده است و در صورت بیمه بودن، سود یا زیان ناشی از مفقود شدن دارایی‌های ثابت، معادل تفاوت بین وجه دریافتی یا قابل دریافت از اداره بیمه و ارزش دفتری دارایی ثابت است.

ارزش دفتری دارایی - خسارت دریافتی یا قابل دریافت از اداره بیمه = سود یا زیان ناشی از سرقت دارایی

مثال:

شرکت «بوشهر» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۱۰ قسمتی از دارایی‌های ثابت خود را به بهای تمام شده ۱۱۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال، استهلاک انباشته ۹۰،۰۰۰،۰۰۰ ریال، طی یک سرقت از دست داد، طبق توافقات قبلی در صورتی که دارایی شرکت از بین رود و مسئولیت آن با نگهبان شرکت باشد، معادل ارزش دفتری دارایی از وی خسارت دریافت می‌شود، نگهبان شرکت مدعی است که کلیه اقدامات امنیتی مورد لزوم از طریق وی به درستی انجام گرفته است ولی مدیر شرکت چنین اعتقادی ندارد و نگهبان شرکت را مسئول چنین سرقتی می‌داند. دارایی‌های سرقت رفته فاقد هرگونه پوشش بیمه‌ای بوده‌اند، ثبت حسابداری رویداد فوق با دو فرض مسئول بودن نگهبان و مسئول نبودن وی به شرح صفحه بعد در دفاتر صورت می‌گیرد:

الف) مسئول بودن نگهبان شرکت

شماره سند:		شرکت بوشهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حساب‌های دریافتی - نگهبان		۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		۹۰'۰۰۰'۰۰۰	
		دارایی ثابت			۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و ده میلیون ریال				۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت سرقت قسمتی از دارایی‌های ثابت شرکت (مسئول بودن نگهبان)					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ب) مسئول نبودن نگهبان شرکت

شماره سند:		شرکت بوشهر		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته دارایی ثابت		۹۰'۰۰۰'۰۰۰	
		زیان ناشی از سرقت دارایی‌های ثابت		۲۰'۰۰۰'۰۰۰	
		دارایی ثابت			۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: یک صد و ده میلیون ریال				۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰	۱۱۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت سرقت قسمتی از دارایی‌های ثابت شرکت					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

ت) تسامح در نگهداری

تسامح از ریشه لغوی سمح به معنای آسان گرفتن آمده است. در صورتی که اموال بر اثر تسامح (سهل‌انگاری یا کوتاهی) استفاده‌کننده دارایی، از بین رفته باشد، امین اموال مکلف است گزارشی از دارایی‌های از بین رفته را تهیه کند و به مدیریت ارائه دهد. هرگونه زیان رخ داده از این بابت بر عهده فرد مسئول است.

چند نمونه از موارد تسامح در نگهداری دارایی ثابت را با کمک هنرآموز بیان کنید.

فعالیت

مثال:

آقای الف مسئول و امین اموال شرکت «هرمزگان» بوده است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۱۰ قسمتی از ماشین‌های الکترونیکی شرکت به دلیل آب‌گرفتگی به صورت کامل از بین رفته است و قابلیت تعمیر ندارند، بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی‌های مذکور در تاریخ وقوع حادثه به ترتیب ۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ۲۱'۰۰۰'۰۰۰ ریال است، طبق توافق قبلی صورت گرفته با آقای الف، وی عهده‌دار خسارت وارده به ماشین‌های الکترونیکی است و در صورت وقوع چنین حادثه‌ای مسئول است خسارت را تا سقف ارزش دفتری دارایی‌های خسارت دیده تأمین کند، ثبت حسابداری رویداد مذکور به شرح زیر است.

شماره سند:		شرکت هرمزگان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۱۰		سند حسابداری		تعداد ضامم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		سایر حساب‌های دریافتی - آقای الف		۵۹'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته ماشین‌های الکترونیکی		۲۱'۰۰۰'۰۰۰	
		ماشین‌های الکترونیکی			۸۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: هشتاد میلیون ریال					
شرح سند: بابت وقوع حادثه آب‌گرفتگی با مسئولیت آقای الف					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

کار عملی ۱۲

شرکت تولیدی «ارومیه» توزیع کننده برنج در سطح شهر ارومیه است، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۰۱ انبار برنج شرکت دچار آب‌گرفتگی شده است و تجهیزات نگهداری از موجودی‌ها که دارای بهای تمام شده و استهلاک انباشته به ترتیب ۱۹۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ۷۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است، به صورت کامل از بین رفته است. ارزش منصفانه تجهیزات مذکور به عنوان مبنای تعیین خسارت ۱۸۰'۰۰۰'۰۰۰ ریال بوده است و مدیر شرکت معتقد است که موضوع مذکور ناشی از کوتاهی انباردار بوده است، در حالی که انباردار اعتقاد دارد که تمامی موارد ایمنی را رعایت کرده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری با فرض: الف) انباردار مسئول جبران خسارت وارده به شرکت باشد.
ب) انباردار مسئول جبران خسارت وارده به شرکت نباشد.

واگذاری به حکم قانون

در بعضی مواقع دارایی‌های شرکت بنابر دلایلی از جمله پرداخت نشدن تعهدات توسط شرکت، تضمین بدهی اشخاص و پرداخت نشدن بدهی توسط اشخاص مذکور یا دلایلی دیگر، با حکم قانون توقیف و مصادره می‌گردند. پس از توقیف و فروش دارایی شرکت با حکم قانون، شرکت‌ها باید به خروج دارایی از دفاتر شرکت اقدام کنند، بهای تمام شده و استهلاک انباشته دارایی واگذار شده از دفاتر خارج و بدهی شرکت از این بابت تا سقف قیمت فروش دارایی شرکت تسویه می‌گردد، در صورتی که ارزش دارایی فروش رفته بیشتر از بدهی شرکت باشد، مابه‌التفاوت مذکور به عنوان طلب از نهاد مصادره کننده در نظر گرفته می‌شود.

ردیف	شاخص‌های مورد ارزیابی	خودارزیابی هنرچو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آنها				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	تفکیک حوادث به حوادث با منشاء طبیعی و حوادث با منشاء انسانی				
۷	توانایی محاسبه سود و زیان ناشی از حوادث غیرمترقبه				
۸	توانایی بحث در مورد تسامح در نگهداری دارایی و مسئولیت امین‌اموال				
۹	توانایی صدور سند حسابداری حوادث غیرمترقبه با فرض عدم بیمه				
۱۰	توانایی صدور سند حسابداری حوادث غیرمترقبه با فرض بیمه بودن				

کنارگذاری
تجهیزات قراضه شده یا معدوم می شود.

برکناری دارایی به دو صورت دائمی و موقت صورت می پذیرد.

به نظر شما آیا استهلاك دارایی هایی که به صورت عادی مورد استفاده قرار می گیرند با دارایی هایی که به صورت موقت کنار گذاشته شده اند، برابر است؟

فعالیت

برکناری دائمی:

اقدام دارایی ثابت مشهودی که واگذار شده اند و یا به طور دائمی بلا استفاده اند و فاقد منافع آتی تشخیص داده شده اند، باید از حساب ها حذف و هرگونه سود یا زیان مربوطه محاسبه و در حساب ها شناسایی شود. زمانی که دارایی به طور دائمی کنار گذاشته می شود و منافع اقتصادی آتی از آن انتظار نمی رود یا در زمان واگذاری باید از ترازنامه حذف شود؛

سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری آن به شرح زیر محاسبه می شود:

ارزش دفتری - عواید خالص ناشی از واگذاری دارایی = سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری

سود یا زیان ناشی از برکناری یا واگذاری یک دارایی ثابت نباید به عنوان سود و زیان عملیاتی طبقه بندی گردد.

نکته

در صورتی که دارایی ثابت مشهود قبل از پایان عمر مفید آن اسقاط گردد، باید از حساب مربوطه خارج و در قالب دارایی ثابت نگهداری شده برای فروش طبقه بندی گردد، همچنین در زمان کنارگذاری دائم دارایی ثابت باید استهلاك انباشته دارایی مذکور تا تاریخ استفاده محاسبه و از دفاتر خارج گردد.

مثال:

شرکت «ایلام» در تاریخ ۱۳۹۲/۰۱/۰۱ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه به صورت نقدی به مبلغ ۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال نمود. در انتهای سال ۱۳۹۶، شرکت اقدام به کنارگذاری دارایی مذکور جهت فروش نمود. روش استهلاك خالص ارزش فروش در تاریخ کنارگذاری ۴۵,۰۰۰,۰۰۰ ریال بوده است. به صورت شش ساله خط مستقیم و ارزش اسقاط دارایی در پایان عمر مفید صفر ریال است،

مطلوب است:

ثبت حسابداری مربوط به کنارگذاری دارایی

$$\text{استهلاك یک سال} = \frac{\text{بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید دارایی ثابت}} = \frac{۲۴۰,۰۰۰,۰۰۰}{۶} = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰$$

$$\text{استهلاك انباشته تا} \\ \text{انتهای سال ۱۳۹۶} = ۴۰,۰۰۰,۰۰۰ \times ۵ = ۲۰۰,۰۰۰,۰۰۰$$

ثبت حسابداری کنارگذاری دارایی ثابت در انتهای سال مالی ۱۳۹۶ به شرح زیر است.

شماره سند: تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		شرکت ایلام سند حسابداری		شماره صفحه دفتر روزنامه: تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		دارایی نگهداری شده برای فروش		۴۰'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۲۰۰'۰۰۰'۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دویست و چهل میلیون ریال				۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰	۲۴۰'۰۰۰'۰۰۰
شرح: بابت کنارگذاری دارایی ثابت برای فروش					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

دارایی نگهداری شده برای فروش در کدام طبقه جاری یا غیرجاری قرار می‌گیرد؟

فعالیت

برکناری موقت:

بنا به دلایلی از جمله کاهش تولید، تصمیم مدیریت در مورد کاهش فروش و ... مدیریت شرکت ممکن است تصمیم‌گیری نماید که به صورت موقت دارایی ثابت را کنار بگذارد.

چه تفاوتی بین برکناری موقت و برکناری دائمی وجود دارد؟

فعالیت

چرا سود و زیان ناشی از فروش دارایی ثابت نباید به عنوان سود و زیان عملیاتی طبقه‌بندی شود؟

فعالیت

صورت سود و زیان شرکت کردستان در طی سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ به شرح صفحه بعد است. شرکت کردستان در کدام سال موفق‌تر بوده است؟ دلایل خود را ذکر کنید.

فعالیت

صورت سود و زیان (ارقام به میلیون ریال)		
۱۳۹۴	۱۳۹۵	شرح
۱۳'۰۰۰	۱۲'۰۰۰	فروش خالص
۱۰'۸۰۰	۱۰'۰۰۰	بهای تمام شده کالای فروش رفته
۲'۲۰۰	۲'۰۰۰	سود ناخالص
۱'۴۰۰	۸۰۰	سایر درآمدها و هزینه های عملیاتی
۳'۶۰۰	۲'۸۰۰	سود عملیاتی
-	۴'۲۰۰	سود غیر عملیاتی ناشی از فروش دارایی ثابت
۳'۶۰۰	۷'۰۰۰	سود خالص قبل از مالیات

در زمان برکناری موقت یا دائمی دارایی ثابت باید اقدام به تکمیل فرم خروج دارایی ثابت نمود. در زمان خروج دارایی ثابت باید تعیین شود که نوع خروج دارایی ثابت به چه صورت است. خروج دارایی ثابت از شرکت نیازمند تکمیل برگ خروج دارایی ثابت است. تکمیل برگ خروج دارایی ثابت در راستای اجرای صحیح کنترل‌های داخلی صورت می‌گیرد.

زمانی که دارایی ثابت به صورت موقت کنار گذاشته شود، متناسب با قوانین مالیاتی کشور، براساس مدتی که از دارایی‌های ثابت استفاده نمی‌شود، استهلاك دارایی معادل ۳۰ درصد زمانی که مورد استفاده قرار می‌گیرد، استهلاك در نظر گرفته می‌شود. همچنین برای دارایی‌های ثابتی که در طول ماه خریداری می‌شوند، استهلاك از ابتدای ماه بعد در نظر گرفته می‌شود.

فعالیت

شرکت «شیراز» در تاریخ ۱۳۹۵/۰۲/۱۶ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه سواری به صورت نقدی به مبلغ ۱۸۷'۲۰۰'۰۰۰ ریال نمود. در تاریخ ۱۳۹۶/۰۶/۰۱ شرکت به دلایلی اقدام به کنارگذاری موقت دارایی ثابت نمود. لازم به ذکر است بر مبنای ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاك وسایط نقلیه با نرخ ۶ ساله به روش خط مستقیم در نظر گرفته می‌شود و ارزش اسقاط در پایان عمر مفید صفر در نظر گرفته شده است. مطلوب است محاسبه استهلاك سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ و ۱۳۹۶/۱۲/۲۹ و ثبت حسابداری مربوطه

$$\text{هزینه استهلاك} = \frac{\text{بهای تمام شده دارایی ثابت}}{\text{عمر مفید}} \times \frac{۱۰}{۱۲} = \frac{۱۸۷'۲۰۰'۰۰۰}{۶} \times \frac{۱۰}{۱۲} = ۲۶'۰۰۰'۰۰۰$$

سال ۱۳۹۵

ثبت حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰ به شرح زیر صادر می شود.

شماره سند:		شرکت شیراز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۵/۱۲/۳۰		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه		۲۶'۰۰۰'۰۰۰	
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه			۲۶'۰۰۰'۰۰۰
جمع: بیست و شش میلیون ریال				۲۶'۰۰۰'۰۰۰	۲۶'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: بابت ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۵/۱۲/۳۰					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

برای سال مالی ۱۳۹۶ محاسبات و صدور سند حسابداری هزینه استهلاک را تکمیل نمایید.

هزینه استهلاک پنج ماهه اول
سال ۱۳۹۶ =

هزینه استهلاک هفت ماهه دوم
سال ۱۳۹۶ =

هزینه استهلاک سال ۱۳۹۶ =

شماره سند:		شرکت شیراز		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۱۲/۲۹		سند حسابداری		تعداد ضمائم:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		هزینه استهلاک وسایط نقلیه			
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه			
جمع:					
شرح سند: بابت ثبت سند حسابداری هزینه استهلاک سال مالی منتهی به ۱۳۹۶/۱۲/۲۹					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

شرکت «اهواز» دو دستگاه ماشین‌آلات جهت انجام خدمات کشاورزی دارد که به صورت هم‌زمان اقدام به ارائه خدمات به مشتریان و کشاورزان می‌نماید. تاریخ خرید ماشین‌آلات در ابتدای سال ۱۳۹۴ به بهای تمام شده هر دستگاه ۲۵۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال است. در طی سال ۱۳۹۵ به دلیل کاهش تقاضای کشاورزان، شرکت اقدام به کنارگذاری موقت یکی از ماشین‌آلات نمود. با توجه به اینکه طبق ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاك ماشین‌آلات مذکور ۱۰ ساله خط مستقیم است و ارزش اسقاط ماشین‌آلات در پایان عمر مفید صفر است.

مطلوب است:

محاسبه استهلاك سال‌های ۱۳۹۴ و ۱۳۹۵ هر یک از ماشین‌آلات

مستندات کنارگذاری دارایی ثابت را نام ببرید. آیا کنارگذاری دارایی ثابت می‌تواند بدون وجود مستندات مربوطه توسط حسابدار ثبت شود؟

کار عملی ۱۳

شرکت «خلیج فارس» در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۱۵ اقدام به خرید یک دستگاه وسیله نقلیه سواری به مبلغ ۳۰۰,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقدی نمود، در تاریخ ۱۳۹۶/۰۷/۰۱ شرکت بنابه دلایلی اقدام به برکناری دارایی مذکور نمود. بر مبنای ماده ۱۴۹ قانون مالیات‌های مستقیم استهلاك وسایل نقلیه با نرخ ۶ ساله به روش خط مستقیم در نظر گرفته می‌شود و ارزش اسقاط دارایی مذکور در پایان عمر مفید صفر برآورد شده است.

مطلوب است:

الف) محاسبه استهلاك سال‌های ۱۳۹۴ الی ۱۳۹۶ با فرض اینکه

۱) دارایی به صورت موقت کنار گذاشته شده باشد

۲) دارایی به صورت دائم کنار گذاشته شود

ب) صدور سند حسابداری مربوط به برکناری دارایی در صورتی که برکناری دارایی به صورت موقت باشد.

ج) مقایسه استهلاك دارایی کنار گذاشته در سال ۱۳۹۶ با فرض برکناری دائمی و برکناری موقت دارایی

نقل و انتقال دارایی ثابت

در بعضی مواقع، شرکت‌ها اقدام به جابه‌جایی دارایی ثابت بین بخش‌های داخلی خود می‌نمایند، جابه‌جایی دارایی ثابت نیازمند تکمیل فرمی با عنوان فرم نقل و انتقال دارایی ثابت است که در صفحه بعد نمونه آن آورده شده است.

برگ نقل و انتقال دارایی ثابت	تحویل دهنده:	واحد:	کد مرکز هزینه:	شماره:
	تحویل گیرنده:	واحد:	کد مرکز هزینه:	تاریخ:

ردیف	شماره پلاک	شرح دارایی	علت انتقال	کد محل استقرار جدید
توضیحات:				
تحویل گیرنده	تأیید درخواست کننده	تحویل دهنده	تأیید تحویل دهنده	اداره اموال ثبت در کارت اموال
نام:	نام:	نام:	نام:	نام:
امضا	امضا	امضا	امضا	امضا
توزیع نسخ:				
۱- تحویل دهنده		۲- تحویل گیرنده		۳- اداره اموال

فعالیت

چرا شرکت‌ها اقدام به جابه‌جایی دارایی ثابت در داخل شرکت می‌نمایند؟

صدور سند حسابداری نقل و انتقال دارایی ثابت: در مواقعی که دارایی ثابت با استفاده از فرم‌های نقل و انتقال در شرکت جابه‌جا می‌شوند، معمولاً سند حسابداری از این بابت صادر نمی‌شود و دفتر اموال از لحاظ محل استقرار دارایی به‌روز می‌شود.

فعالیت

آیا ممکن است برای نقل و انتقال دارایی ثابت سند حسابداری صادر شود؟

فعالیت

شرکت‌ها به چه دلیل اقدام به اسقاط دارایی‌ها می‌نمایند؟

برکناری و اسقاط دارایی ثابت: در بعضی مواقع شرکت‌ها اقدام به اسقاط دارایی ثابت می‌نمایند، اسقاط دارایی ثابت به دلیل عدم استفاده از دارایی ناشی از عدم کارایی به دلایلی مانند اتمام عمر مفید و یا عدم توانایی شرکت در فروش دارایی ثابت کنار گذاشته شده صورت می‌گیرد، اسقاط دارایی ثابت معمولاً توسط بالاترین مقام اجرایی شرکت صورت می‌گیرد و در زمان اسقاط دارایی ثابت، شرکت به اندازه ارزش دفتری دارایی ثابت، زیان شناسایی می‌کند.

مثال:

شرکت «ایوان» در تاریخ ۱۳۹۶/۰۵/۳۱ اقدام به اسقاط نمودن یک دستگاه وسیله نقلیه کرده است، در تاریخ اسقاط، بهای تمام شده ۱۲'۰۰۰'۰۰۰ ریال و ارزش دفتری ۱'۵۰۰'۰۰۰ ریال بوده است.

مطلوب است:

صدور سند حسابداری اسقاط دارایی

شماره سند:		شرکت ایوان		شماره صفحه دفتر روزنامه:	
تاریخ سند: ۱۳۹۶/۰۵/۳۱		سند حسابداری		تعداد ضمائ:	
ردیف	کد حساب	شرح	مبلغ جزء	مبلغ بدهکار	مبلغ بستانکار
		استهلاک انباشته وسایط نقلیه		۱۰'۵۰۰'۰۰۰	
		زیان ناشی از اسقاط دارایی		۱'۵۰۰'۰۰۰	
		وسایط نقلیه			۱۲'۰۰۰'۰۰۰
جمع: دوازده میلیون ریال				۱۲'۰۰۰'۰۰۰	۱۲'۰۰۰'۰۰۰
شرح سند: صدور سند حسابداری بابت اسقاط دارایی					
تنظیم کننده:		تأیید کننده:		تصویب کننده:	

در نظر گرفتن هزینه استهلاک دارایی ثابت تا چه زمانی ادامه می یابد؟

فعالیت

واگذاری دارایی ثابت به صورت امانی:

در مواردی که با تصویب هیئت مدیره شرکت، دارایی یا دارایی های ثابت شرکت از چرخه عملیات خارج و به صورت امانی در اختیار سایر شرکت ها قرار می گیرد، باید از حساب دارایی های ثابت خارج و به حساب دارایی های امانی شرکت نزد دیگران منتقل شود. نکته قابل توجه اینکه استهلاک دارایی ثابت امانی شرکت نزد دیگران طبق روال عادی شرکت محاسبه و در حساب استهلاک انباشته نگهداری می گردد. برای واگذاری دارایی ثابت به صورت امانی ممکن است سند حسابداری صادر نشود و دفتر اموال به عنوان ابزاری جهت کنترل دارایی ها به روز گردد.

ردیف	شاخص‌های مورد ارزیابی	خودارزیابی هنرجو		نظر هنرآموز	
		موفق	ناموفق	موفق	ناموفق
۱	حضور به موقع در کلاس و کارگاه آموزشی و رعایت نظم و انضباط				
۲	همراه داشتن وسایل آموزشی شخصی (کتاب، دفتر، ماشین حساب و...)				
۳	شرکت فعال در بحث‌های گروهی و مسئولیت‌پذیری و درستکاری				
۴	پاسخ صحیح به سؤالات مطرح شده در کلاس و استدلال آنها				
۵	ارائه نتیجه‌گیری صحیح و مستندسازی				
۶	توانایی صدور سند حسابداری مربوط به اسقاط نمودن دارایی				
۷	تشریح تفاوت بین کنارگذاری دائمی و کنارگذاری موقت				
۸	توانایی بحث درباره دلایل نقل و انتقال دارایی در داخل شرکت				
۹	توانایی بیان تفاوت هزینه استهلاک دارایی در کنارگذاری دائمی و موقت				
۱۰	توانایی تشریح واگذاری دارایی به صورت امانی				

ارزشیابی شایستگی صدور اسناد کنار گذاری دارایی های ثابت

شرح کار:

- ۱ کنترل اسناد و مدارک کنار گذاری دارایی (خروج، اهدا، برکناری، واگذاری)
- ۲ مطابقت کنار گذاری دارایی با مصوبات کمیسیون معاملات
- ۳ تفاوت کنار گذاری دائمی (خروج - اسقاط) یا موقت (عدم استفاده)
- ۴ محاسبه استهلاك دارایی کنار گذاشته شده
- ۵ تعیین ارزش دفتری دارایی کنار گذاشته شده
- ۶ محاسبه سود و زیان دارایی کنار گذاشته شده
- ۷ محاسبه استهلاك دارایی کنار گذاشته شده

استاندارد عملکرد: صدور سند واگذاری دارایی های ثابت بر اساس مدارک و اسناد مثبتة طبق استانداردهای حسابداری و آیین نامه های داخلی

شاخص ها:

- ۱ کنترل محاسبات اسناد و مدارک کنار گذاری دارایی های ثابت
- ۲ محاسبه سود و زیان کنار گذاری دارایی های ثابت
- ۳ صدور سند حسابداری کنار گذاری دارایی های ثابت

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: اتاق کار - میز و صندلی - ملزومات اداری - کامپیوتر - پرینتر - نرم افزار حسابداری - ماشین حساب - آیین نامه معاملات - آیین نامه تفکیک مخارج جاری از سرمایه ای - ۲ مورد کنار گذاری دارایی در ۳۰ دقیقه
 ابزار و تجهیزات: میز و صندلی - ملزومات اداری - کامپیوتر - پرینتر - نرم افزار حسابداری - ماشین حساب - استانداردهای حسابداری

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	کنترل اسناد و مدارک کنار گذاری دارایی های ثابت	۱	
۲	محاسبه سود و زیان کنار گذاری دارایی های ثابت	۲	
۳	صدور سند حسابداری کنار گذاری دارایی های ثابت	۱	
شایستگی های غیر فنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش		۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می باشد.

ارزشیابی شایستگی صدور اسناد فروش دارایی‌های ثابت

شرح کار:

- ۱ کنترل اسناد و مدارک فروش دارایی براساس مصوبات کمیسیون معاملات
- ۲ محاسبه هزینه استهلاك دارایی تا زمان فروش
- ۳ محاسبه استهلاك انباشته دارایی تا زمان فروش
- ۴ محاسبه ارزش دفتری دارایی تا زمان فروش
- ۵ محاسبه سود و زیان ناشی از فروش دارایی با توجه به ارزش منصفانه (مورد معامله)
- ۶ صدور سند فروش دارایی

استاندارد عملکرد: صدور سند فروش دارایی‌های ثابت بر اساس اسناد و مدارک فروش دارایی و آیین‌نامه معاملات و استانداردهای حسابداری

شاخص‌ها:

- ۱ کنترل اسناد و مدارک فروش دارایی‌های ثابت
- ۲ محاسبه سود و زیان فروش دارایی‌های ثابت
- ۳ صدور سند حسابداری فروش دارایی‌های ثابت
- ۴ صدور سند خروج دارایی امانی

شرایط انجام کار و ابزار و تجهیزات:

شرایط: اتاق کار - میز و صندلی - ملزومات اداری - ماشین حساب - نرم افزار - کامپیوتر - پرینتر - کارت حساب اموال - آیین‌نامه معاملات - استانداردهای حسابداری - مجموعه قوانین مالیات مستقیم - حداقل ۵ مورد در مدت ۴۰ دقیقه

ابزار و تجهیزات: میز و صندلی - کامپیوتر - پرینتر - اتاق کار - ملزومات اداری - نرم افزار حسابداری اموال - نرم افزار اکسل - فرم کارت اموال

معیار شایستگی:

ردیف	مرحله کار	حداقل نمره قبولی از ۳	نمره هنرجو
۱	کنترل اسناد و مدارک فروش دارایی‌های ثابت	۱	
۲	محاسبه سود و زیان فروش دارایی‌های ثابت	۲	
۳	صدور سند فروش دارایی‌های ثابت	۱	
شایستگی‌های غیرفنی، ایمنی، بهداشت، توجهات زیست محیطی و نگرش		۲	
میانگین نمرات			*

* حداقل میانگین نمرات هنرجو برای قبولی و کسب شایستگی، ۲ می‌باشد.